



ТОРА ОР • ПАРШІ ВАЇГАШ • МААМАР 1

ויגש אליו יהודה ויאמר בי אדוני וגו'

«I підійшов до нього Єгуда»



НА ЧЕСТЬ

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Батько Ребе, реб Леві-Іцхок



LikuteiTorah.com

ХАСИДСЬКА ПАРША

likuteitorah.com/uk/torah-ohr/vayigash/1/

1 ויגש אליו יהודה ויאמר בי אדוני וגו'. הנה כתיב קורות בתינו ארזים וגו'. והנה י"ל [יש לומר] ההפרש

בין המשכן לבית עולמים שהמשכן הי' [היה] מארזים

«I підійшов до нього Єгуда та сказав: "Прошу (bi), пане мій"» тощо. Адже написано: «Балки наших домів — кедр» тощо. I можна сказати [що] різниця між Мішканом і Вічним Домом (Бейт Оламim) [полягає в тому], що Мішкан був із кедрів,

כמ"ש עצי שטים עומדים והמכסה הי' [היה] מיריעות עזים ועורות אילים ועורות תחשים כו' והבהמ"ק

[והבית המקדש] הי' [היה] מאבנים ועפר דוקא

як написано: «дерева акації, що стоять», а покриття було з покривал із козячого [волосу], шкур баранів і шкур тахашів [особливих тварин] тощо; тоді як Бейт га-Мікдаш був збудований саме з каменю та землі

(שאסור לעשות בו עץ בולט ואכסדראות של עץ כמ"ש הרמב"ם [הרבי משה בן מימון] פ"א מהל' [מהלכות] /

מהלכה] בית הבחירה וע' בס' החינוך מצוה תצ"ב) רק שהיו כלונסאות של ארז בתקרת האולם כו'

(бо заборонено робити в ньому виступаючі дерев'яні частини чи дерев'яні портики, як пише Рамбам у розділі 1 «Законів обраного Дому»; див. також Sefer HaChinuch, mitzvah 492), за винятком кедрових балок на стелі Уламу (Зали) тощо

וצ"ל זה מפני מה במשכן היו הארזים עיקר בבנין והעפר הי' [היה] רק בקרקע המשכן למטה.

I треба зрозуміти: чому в Мішкані кедрі становили основну частину будівлі, а земля була лише внизу, на підлозі Мішкана?

ובמקדש נהפוך הוא שהיו האבנים והעפר העיקר שאפי' [שאפילו] הגג הי' [היה] מהן ולא היו עצים רק

כלונסאות של ארז הנ"ל שהיו טפלים לעיקר הבנין.

А в Мікдаші було навпаки: камінь і земля становили основну частину будівлі, так що навіть дах був із них; дерева ж були лише ті кедрові балки, згадані вище, і вони були другорядними щодо основної споруди.

2 והענין כי הנה ידוע שיש בכל עולם ד' בחי' דצח"מ [דומם צומח חי מדבר] והדומם הוא למטה במדרגה

מצומח והצומח למטה מן החי כו'

Пояснення полягає в тому, що, як відомо, у кожному світі є чотири рівні: неживе, рослинне, тваринне й мовляче (домем, цомеах, хай, медабер). Неживе нижче за рівнем від рослинного, а рослинне — нижче від тваринного тощо.

והעילוי שבכולם הוא בחי' המדבר ולכאורה תמוה דא"כ מפני מה הארץ דוקא תוציא צמחה שהצומח יהי' [יהיה] גדל ונולד ונמשך מעפר הארץ הלא הצומח הוא למעלה מהדומם שהוא העפר.

Найвищий із них — рівень мовлячого. На перший погляд це викликає подив: якщо так, то чому саме земля «вирощує свою рослинність», так що рослинне росте, народжується й постає з пороку землі? Хіба рослинне не вище за неживе, яким є порох?

אך הענין דלא ראי זה כראי זה שאע"פ [שאף על פי] שהדומם למטה במדרגה מן הצומח עכ"ז [עם כל זה] יש בו מעלה יתירה מצד שרשו שלמעלה מבחי' צומח וחי כו'.

Однак пояснення таке: якість одного не така, як якість іншого. Хоча неживе нижче за рівнем від рослинного, воно все ж має додаткову перевагу завдяки своєму кореню, який вищий за рівень рослинного й тваринного тощо.

דהנה ידוע מחלוקת התנאים בגמ' [בגמרא] [חגיגה יב.]. חד אמר שמים קדמו לארץ כמ"ש בראשית ברא כו' את השמים ואת הארץ

Адже відома суперечка танняїв у Гемарі (Хагіга 12a): один каже, що небеса передували землі, як написано: «На початку [Б-г] створив» тощо, «небеса й землю».

וח"א [וחלק א'] ארץ קדמה כמ"ש ביום עשות כו' ארץ ושמים ואלו דא"ח [דברי אלקים חיים] שבמחשבה ארץ קדמה לשמים וכשכרא ברא השמים תחלה.

А інший каже, що земля передувала, як написано: «Того дня, коли [Б-г] створив» тощо, «землю й небеса». І ті, й ті — слова живого Б-га: у думці земля передувала небесам, а коли Він створив, то спершу створив небеса.

3 והענין כי סוף מעשה במח' תחלה פי' כי הארץ לפי שהיא סוף מעשה ע"כ שרשה במח' היא בבחי' תחלת המחשבה

Пояснення полягає в тому, що «останнє у здійсненні — перше в задумі». Тобто, оскільки земля остання у здійсненні, її корінь у думці — на рівні (бхіна) початку думки,

אבל השמים שהם תחלת המעשה הם אחרוני' במחשבה כי זהו הכלל שהסוף מעשה עולה תחלה במחשבה ולכך הצומח למעלה מהדומם

тоді як небеса, які є першими у здійсненні, останні в думці. Адже це правило: те, що останнє у здійсненні, постає першим у думці. Тому рослинне вище за неживе,

וכן החי למעלה מהצומח כו' שזהו כפי סדר השתלשלות דדצח"מ [דדומם צומח חי מדבר] בעולמות שבחי הדומם ועפר הארץ הוא בחי סוף מעשה וצומח וחי למעלה ממנו במדרגה

і так само тваринне вище за рослинне тощо, адже це відповідає порядку ланцюга послідовного розгортання світів згори вниз (ішталшелут) — неживого, рослинного, тваринного й мовлячого — у світах. У ньому бхіна неживого й земний порошок є бхіною «останнього у здійсненні», а рослинне й тваринне стоять вище за нього за своїм рівнем.

והוא ענין שמים קדמו לארץ. ומ"מ מצד שרשן במחשבה הקדומה הרי ארץ דוקא קדמה לכולם במחשבה.

У цьому й полягає зміст слів «небеса передували землі». Проте з огляду на їхній корінь у Первісній Думці саме земля передувала всім їм у думці.

לכן דוקא בה יש הכח והיכולת להוציא צמחה מצד שרשה הנעלה ולכן הצומח והחי והמדבר כולם מקבלים ממנה כו'.

Тому саме в ній є сила й здатність «породжувати рослинність» завдяки їй піднесеному кореню; і тому рослинне, тваринне й мовляче — усі отримують від неї тощо.

4 והנה במשכן לא היה נמצא עדיין תכלית השלימות שהיה רק דירת עראי של הקב"ה. כמ"ש ואהיה מתהלך באהל ובמשכן כו'.

Отже, у Мішкані ще не було досягнуто найвищої досконалості, адже він був лише тимчасовою оселею Святого, благословенний Він (Кудша бріх ху), як сказано: «І Я переходив з місця на місце в наметі та в Мішкані» тощо.

לכך נעשה כפי אופן סדר השתלשלות העולמות איך שנבראו כסדרן שבזה שמים קדמו לארץ.

Тому його було споруджено за зразком порядку ланцюга послідовного розгортання світів згори вниз (ішталшелут), так, як вони були створені у своїй послідовності, де небеса передували землі.

5 ולכן כותלי המשכן היו מקרשים שהן בחי צומח. ורק קרקע המשכן הי' [היה] מעפר. שזהו כמו שהוא בהשתלשלות שהצומח למעלה מן הדומם

Тому стіни Мішкану (Скинії) були з дощок, що належать до рослинного рівня, і лише підлога Мішкану була земляною. Адже так само в ланцюзі послідовного розгортання світів згори вниз (ішталшелут), де рослинне стоїть вище за неживе.

ולכן נעשו הקרשים מארזים שהארז גדל בגובה מאד שזהו בחי' העליונה שבצומח כו' למעלה מעלה מבחי' הדומם שאין בו תוספת וגידול כלל.

Тому дошки були зроблені з кедрів, адже кедр виростає дуже високим, що є найвищим рівнем у рослинному царстві тощо, незрівнянно вищим за рівень неживого, в якому взагалі немає ні приросту, ні росту.

6 והמכסה על המשכן היה מיריעות ומעורות אילים ותחשים כו' שהוא בחינת החי שלמעלה במדרגה גם מבחי' הצומח.

Покриття над Мішканом було з полотнищ і шкур баранів та тахашів тощо; це відповідає рівню тваринного, який стоїть вище навіть за рівень рослинного.

לפיכך היריעות שהם בחי' המקיפים שהיו פרושי' [פרושים] על כותלי המשכן היו מבחי' חי שהוא למעלי [למעלה / למעלת] מבחי' צומח שממנו נעשו כותלי המשכן.

Тому завіси, які відповідають рівню макіфім (охоплення) і були розпростерті над стінами Мішкану, були з тваринного — рівня, що стоїть вище за рослинний, з якого зроблено стіни Мішкану.

נמצא שכ"ז [שכל זה] נעש' כפי סדר מעלת ומדרגת ההשתלשלות בהשתלשלותן ובריאותן מלמעלה למטה שהוא בחי' שמים קדמו כו'.

Отже, усе це було влаштовано відповідно до порядку рангів і рівнів ланцюга послідовного розгортання світів згори вниз (ішталшелут), у міру їхнього сходження та творення згори вниз, — відповідно до рівня вислову «небеса передували» тощо.

אבל במקדש היה נמצא בו תכלית השלימות כי היה דירת קבע של הקב"ה כמ"ש זאת מנוחתי עדי עד שהי' [שהיה] מעין עוה"ב [עולם הבא] מה שיהי' [שיהיה] באלף השביעי כשיהי' [כשיהיה] מנוחה לחיי העולמים שאז תתעלה הארץ עליונה שהיא בחי' מלי' דאצי' להיות למעלה מכולם.

Але в Мікдаш була присутня найвища досконалість, адже він був постійною оселею Святого, благословенного Він (Кудша бріх ху), як сказано: «Це місце Мого спочинку навіки». Він був передчуттям Світу прийдешнього — того, що буде у сьомому тисячолітті, коли настане «спочинок для життя вічного», адже тоді вища земля, що відповідає рівню царювання (Малхут) світу еманції (Ацилут), піднесеться над усіма ними.

7 וכמ"ש אשת חיל עט"ב [עטרת בעלה] שתה"י [שתהיה] עטרת לע"ל [לעתיד לבוא] לז"א דאצילות. והיינו מצד שרשה שעלתה במחשבה הקדומה תחלה ארץ קדמה לשמים.

І як сказано: «Доброчесна жінка — вінець своєму чоловікові»: у Майбутньому вона стане вінцем для емоційних атрибутів (Зеїр Анпін) світу еманції (Ацилут). Це завдяки її кореню, який першим постав у Первісній Думці: «земля передувала небесам».

לכן אף בבהמ"ק [בבית המקדש] שה"י [שהיה] מעין עוה"ב [עולם הבא] נעשה עיקר הבית מאבנים ועפר שהם בחי' דומם שאף הגג והמעזיבה שהיא בחי' המקיף נעשה מאבנים ועפר ולא מארזים

Тому навіть у Бейт га-Мікдаш, який був передсмаком Майбутнього світу, основну частину Храму спорудили з каміння та землі, що належать до рівня неживого, — тож навіть дах і маа-зива (шар покрівельної обмазки), що належать до рівня макіфа (того, що охоплює), були зроблені з каміння та землі, а не з кедр.

שהוא כפי מה שיהיה לע"ל [לעתיד לבוא] שבחי' ארץ קדמה א"ח [אשת חיל] עט"ב [עטרת בעלה] מצד שרשה כו'

Це відповідає тому, що буде в Майбутньому, коли рівень «земля передувала» [стане] «доброчесною жінкою — вінцем своєму чоловікові» завдяки її кореню тощо.

רק שכלונסאות של ארז שהיה בהתקרה הם היו בחי' תמכין לבד לעיקר התקרה הנעשה מבחי' דומם וכענין תמכין דאורייתא. (ועמ"ש במ"א ע"פ מחר חדש במ"ש יהונתן לדוד ואנכי אהיה לך למשנה כו'):

Лише кедрові балки, що були в перекритті, слугували рівнем підпор (тамхін) для основного перекриття, зробленого з неживого, — подібно до поняття «підпор Тори» (тамхін де-Орайта). (Див. також те, що написано в іншому місці, щодо вірша «Завтра — молодик», про слова Ёго-насана Давиду: «і я буду для тебе другим» тощо.)

8 והנה נראה בעליל ג"כ בחי' זו שיש בהארץ מעלה יתירה והוא בחי' הבטול שיש בה שהיא מדרס תחת כפות רגלי הכל משא"כ הצומח שגדלים בגובה והתנשאות כו'.

Тепер ця властивість також виразно помітна: земля має додаткову перевагу, а саме — самоусунення (бітуль), притаманне їй, адже її топчуть підошвами ніг усі; на відміну від рослин, які ростуть угору й підносяться тощо.

ובטול זה נמשך מצד שרשה הנעלה במחשבה שהמחשבה היא בחי' חשב מ"ה [מה] שהוא תכלית הבטול כמ"ש מרע"ה [משה רבינו עליו השלום] ונחנו מ"ה [מה].

І це самоусунення походить від її високого кореня в думці, адже думка (махшава) — це рівень «хашав ма», що означає найвищий ступінь самоусунення, як сказав Моше Рабейну, мир йому: «І що ми таке?»

ומשם נמשך ומתלבש בחי' הבטול בארץ ומצד זה תתעלה לע"ל [לעיתיד לבוא] להיות עט"ב [עטרת בעלה] לכן היה בהמ"ק [בית המקדש] מאבנים דוקא

І звідти ця властивість самоусунення сходить униз і вбирається в землю, і завдяки цьому в прийдешньому вона піднесеться, ставши «вінцем її чоловіка». Тому Бейт га-Мікдаш (Святилище) був збудований саме з каменю.

(וכמ"ש ג"כ במ"א ע"פ מזמור שיר חנוכת הבית דלכך אמרו בגמרא על כורש שהחמיץ במה שחזר וצוה לערב בחי' צומח בבהמ"ק [בבית המקדש] נדבכין די אבן גלל תלתא ונדבך די אע חדת כו' כי צ"ל כולו באבנים דוקא מטעם הנ"ל.

(Також написано в іншому місці щодо вірша «Псалом, пісня на посвячення Дому»: ось чому в Гемарі сказано про Кореша (Kira), що він зіпсувався, коли знову наказав домішати до Бейт га-Мікдаш рослинний рівень: «три ряди великих каменів і один ряд нового дерева» тощо. Адже він мав бути повністю збудований саме з каменю — з тієї причини, яку зазначено вище.)

ובתפלה הוא בחי' השתחואות שבשמ"ע [שבשמונה עשרה] קול דממה דקה. בחי' דומם ואותיות התפלה הם בחינת דומם)

А в молитві це рівень поклонів під час Шмоне-Есре — молитви, яку промовляють «голосом тихої безмовності» (коль демама дака), — рівень неживого (домем); і літери молитви також належать до рівня неживого.)

משא"כ בהמשכן שנעשה כפי סדר ההשתלשלות דעכשיו שבחי' צומח למעלה מהדומם שמים קדמו כו' לכן היו הכותלי [הכותלים] מעצי שטים והעפר היה בקרקע המשכן וכנ"ל:

Інакше було з Мішканом (Переносним Святилищем), який спорудили відповідно до нинішнього порядку ланцюга послідовного розгортання світів згори вниз (ішталшелут): у ньому рослинний рівень вищий за неживий, «небеса були створені раніше» тощо. Тому стіни були з акацієвого дерева, а підлога Мішкана була земляною, як зазначено вище.

9 והנה זהו ג"כ ענין יוסף ויהודה. שהוא ג"כ בחי' ומדרגת שמים וארץ ובחי' צומח ודומם כו'.

А це також стосується Йосефа та Єгуди: вони теж відповідають аспекту (бхіна) й ступеню небес і землі, а також аспекту рослинного та неживого тощо.

כי יוסף לשון תוספת ורבוני שמתוסף והולך בהגדלה והגבהה למעלה והוא ענין בחי' צומח ובפרט בחי' הארז שגדל והולך למעלה מעלה ברום המעלות.

Адже ім'я Йосеф пов'язане зі значенням додавання (тосефес) і примноження — з тим, що постійно додається, зростає і підноситься все вище. Це бхіна рослинного, а особливо — кедр, який невпинно росте все вище й вище, сягаючи найвищих вершин.

וכמ"ש צדיק כתמר יפרח כארז בלבנון ישגה (והיינו בחי' ז"א דאצי' שנק' צומח לגבי המלי' שנק' דומם כמ"ש במ"א באריכות שהמדות יש בהם צמיחה וגידול אבל האותיות הן בחי' דומם כו' ובמדות יש בחי' קטנות וגדלות.

Як сказано: «Цадик (праведник) розквітне, мов пальма; мов кедр на Ливані, він виросте високим». (Тобто це бхіна емоційних атрибутів (Зеїр Анпін) світу еманції (Ацилут), яку називають «рослинною» стосовно царювання (Малхут); Малхут називають «неживою», як докладно пояснюється в іншому місці: емоційні атрибути (мідот) мають здатність проростати й зростати, а літери належать до неживої бхіни тощо. В емоційних атрибутах є рівні малості (катнус) і величі (гадлус).

וזהו בחי' עץ ארז ואזוב שהאזוב הוא בחי' הקטנות והארז בחי' הגדלות כו'. וז"ש [וזהו שכתוב] כארז בלבנון ישגה כו' ויוסף בפרט הוא בחי' יסוד שעולה עד הדעת ודעת עולה עד הכתר כו'. וכשמבריא מעלה מעלה נקי ארז בלבנון כו'.

І це бхіна кедрового дерева та ісопу: ісоп є бхіною малості, а кедр — бхіною величі тощо. Саме це [значення] слів: «мов кедр на Ливані, він виросте високим» тощо. А Йосеф зокрема є бхіною основи (Йесод), яка підноситься до знання (Даат), а знання підноситься до вінця (Кетер) тощо. А коли вона простягається все вище й вище, її називають «кедром на Ливані» тощо.)

ויהודה הוא בחי' ארץ מלי' דאצילות שהיא בחי' הדומם דאצי'. ולכן יהודה לי' [לשון] הודאה ובטול שהדומם יש בו בחי' הבטול ביותר כנ"ל:

А Єгуда — це бхіна «землі», царювання (Малхут) світу Ацилут, нежива бхіна світу Ацилут. Тому ім'я Єгуда пов'язане зі значенням визнання (ходаа) і самоусунення (бітуль), адже неживе має цю властивість самоусунення найвиразніше, як зазначалося вище:

10 והנה בסדר ההשתלשלות עתה יוסף הוא למעלה מיהודה שהרי המלי' מקבלת שפעה וחיותה מן הז"א

Тепер, у нинішньому порядку ланцюга послідовного розгортання світів згори вниз (ішталшелут), Йосеф стоїть вище за Йегуду, адже царювання (Малхут) отримує свій потік і життєву силу (хают) від емоційних атрибутів (Зеїр Анпін).

ולכן יוסף היה המלך במצרים שהוא בחי' צומח בחי' גידול והתנשאות והוא היה המשביר והמשפיע לכולם.

I тому Йосеф був царем у Єгипті, адже він є рослинним рівнем (бхіна), рівнем росту й піднесення; він був постачальником зерна і тим, хто наділяв усіх.

11 ויהודה הוא המקבל. וז"ש [וזהו שכתוב] ויגש אליו יהודה ויאמר כי אדני. פי' שבו יומשך השפע מיוסף

הצדיק וכמבואר בזוהר דויגש היינו תקרובתא עלמא בעלמא.

I Єгуда є тим, хто отримує. I це [значення] слів: «I підійшов до нього Єгуда та сказав: “У мені (бі), мій пане”». Це означає, що в ньому буде зведено донизу потік від Йосефа-цадика [праведника]. I, як пояснюється в Зоґарі, «вайігаш» («підійшов») означає «зближення світу зі світом».

דהיינו עלמא תתאה בחי' מלי' מתייחדת ונגשת לגבי עלמא עלאה בחי' ז"א לקבל השפע כו'.

Тобто нижній світ, рівень Малхут, єднається з верхнім світом і наближається до нього — до рівня емоційних атрибутів (Зеїр Анпін), — щоб отримати потік тощо.

וזהו ע"ד שהיה במשכן הצומח למעלה מהדומם כנ"ל. אבל לע"ל [לעתיד לבוא] יתעלה יהודה להיות

למעלה מבחי' יוסף כמ"ש א"ח [אשת חיל] עט"ב [עטרת בעלה] מצד שרשו שעלה במחשבה תחלה כנ"ל.

I це подібне до того, що було в Мішкані [Святилищі]: рослинне було вище за неживе, як зазначалося вище. Але в Майбутньому Єгуда піднесеться над рівнем Йосефа, як сказано: «Жінка добродісна — вінець свого чоловіка», завдяки своєму кореню, який спершу постав у думці, як зазначалося вище.

כי הנה מחשבה הוא חשב מ"ה [שם מ"ה] דהיינו תכלית הבטול שהוא בחי' חכ' [חכמה] דאצי' כח מ"ה [מה].

Адже думка (махшава) — це «хашав ма», тобто найвище самоусунення (бітуль), рівень мудрості (Хохма) світу еманатії (Ацилут), коах ма («сила “що?”»).

12 והנה אבא יסד ברתא כי ח"ע [חכמה עילאה] נקי ירא' עלאה. וח"ת [וחכמה תתאה] שהיא המלי' היא יראה תתא'

[תתאה] וזהו אבא יסד ברתא שמבחי' יראה עלא' [עלאה] דחכ' [דחכמה] נמשכ' [נמשכת] המלי' יראה תתאה.

Тепер: «Абба (Батько) заснував Дочку». Адже вища мудрість (Хохма) називається «вищим трепетом» (йіра ілаа), а нижча Хохма, яка є царюванням (Малхут), — це «нижчий трепет» (йіра татаа). І це означає: «Абба заснував Дочку» — з рівня вищого трепету Хохми походить Малхут, нижчий трепет.

ולע"ל [ולעתיד לבוא] תתעלה בחי' יראה תתאה ביראה עלאה מקורה ע"כ תהי' [תהיה] אז ע"ב [עטרת בעלה]

כי הבטול הוא למעלה במדרגה מאהוי"ר [מאהבה ויראה] דמדות הנמשכ' [הנמשכים / הנמשכין] מבחי' חו"ג [חסד]

וגבורה [דז"א].

А в майбутньому рівень нижчого трепету піднесеться до вищого трепету, свого джерела; тому тоді вона стане «вінцем свого чоловіка». Адже самоусунення (бітуль) за ступенем вище за любов і трепет (агава ве-йіра) емоційних атрибутів, що походять із рівнів милості (Хесед) і стриманості (Гвура) емоційних атрибутів (Зеїр Анпін).

ולכך גם עכשיו יש בהארץ בחי' הבטול יותר וכנ"ל. ובחי' בטול דיראה עלאה היא בחינת ומדרגת

משרע"ה [משה רבינו עליו השלום] ונחנו מה כו'

Тому й тепер у землі більше властивості самоусунення, як уже зазначалося. А рівень самоусунення вищого трепету — це рівень і ступінь Моше Рабейну, мир йому: «А ми — що?» тощо.

(וע' לקמן ע"פ יהודה אתה ומ"ש ע"פ מאמר הזהר פ' אמור ע"פ וגם אמנה אחותי בת אבי כו' מענין

בחכמה יסד ארץ כונן שמים בתבונה. ועמ"ש"ל [ועיין מה שכתוב לעיל] פ' בראשית ד"ה להבין הטעם

שנשתנה יצירת):

(Див. нижче коментар до вірша «Гтуда, ти...», а також написане щодо вислову Зоару в розділі Емор, до вірша «І справді, вона моя сестра, дочка мого батька» тощо, стосовно слів «3 Хохмою Він заснував землю; небеса утвердив розумінням (твуною)». Див. також написане вище в розділі Берешит, у маамарі, що починається словами «Зрозуміти причину, з якої створення ... відрізнялося».)

13 וזהו מ"ש בהפטרה דפ' ויגש קח לך עץ אחד וכתוב עליו ליהודה כו' ולקח עץ אחד וכתוב עליו ליוסף עץ אפרים כו' וקרב אותם אחד אל אחד כו'

І це [значення] написаного в Гафтарі до розділу Ваїгаш: «Візьми собі одну палицю (עץ) і напиши на ній: "Для Єгуди"» тощо; «візьми одну палицю й напиши на ній: "Для Йосефа, палиця Ефраїма"» тощо; «і зблизь їх одну з одною» тощо.

הנה אני לוקח את עץ יוסף כו' ונתתי אותם עליו את עץ יהודה כו'. עד ועבדי דוד מלך עליהם.

«Ось Я беру палицю Йосефа» тощо, «і покладу їх на неї разом із палицею Єгуди» тощо, аж до слів: «І слуга Мій Давид буде царем над ними».

פי' כי עתה יוסף הוא למעלה מיהודה שהוא נמשל לארו אשר גדל בגובה ומתוסף והולך.

Пояснення: нині Йосеф вищий за Єгуду, адже його уподібнено до кедрa, який росте увись і дедалі більшає.

כך יוסף אליו שייכים עשרת השבטים. כמ"ש שם ושבטי ישראל חביריו נמצא הוא מרובה בשבטים יותר מיהודה.

Так само й Йосеф: йому належать десять колін, як написано там: «а коліна Ізраїлю — його супутники». Отже, за кількістю колін їх у нього більше, ніж у Єгуди.

שע"ש [שעל שם] זה נק' יוסף כי הוא הדעת עליון כו'.

Саме тому він і зветься Йосефом, адже він — вище знання (Даат) тощо.

אך לעתיד לבא כשיתחברו שניהם יוסף ויהודה ביחד בתכלית היחוד האמיתי דהיינו מ"ש ויגש אליו יהודה וכמ"ש (איוב מ"א) אחד באחד יגשו וזה יהיה לעי"ל [לעתיד לבוא] אז יתעלה יהודה למעלה מיוסף כנ"ל ע"פ א"ח [אשת חיל] עט"ב [עטרת בעלה].

Однак у Майбутньому, коли обидва вони, Йосеф і Єгуда, з'єднаються в досконалій істинній єдності, тобто [у значенні] написаного: «І наблизився до нього Єгуда», а також написаного (Йов 41): «Один до одного вони наближаються», — і це станеться в Майбутньому, — тоді Єгуда піднесеться вище за Йосефа, як зазначено вище щодо слів: «Доброчесна жінка — вінець чоловікові».

ולכן אז ועבדי דוד מלך על כל ישראל. וז"ש [וזהו שכתוב] ולא יכול יוסף להתאפק כו' בהתודע יוסף אל אחיו דהיינו שנתחברו יוסף ויהודה בתכלית החבור והיחוד למייהוי אחד באחד כו'.

Тому тоді «слуга Мій Давид [буде] царем над усім Ізраїлем». І ось [значення] написаного: «І не міг Йосеф стримуватися» тощо, «коли Йосеф відкрився своїм братам»: Йосеф і Єгуда з'єдналися в досконалому зв'язку та єдності, щоб стати одним в одному тощо.

(וע' ע"פ והיה מספר בניי [בני ישראל] כו' בענין ונקבצו בני יהודה ובני ישראל יחדו ושמו להם ראש אחד כו'. וע' בדרוש ברכת הזמון בענין שדהע"ה [שדור המלך עליו השלום] יברך על כוס יין המשומר שלע"ל [שלעתיד לבוא] כו' וע' ע"פ מחר חדש בענין יהונתן ודוד:)

(Див. також коментар до вірша «І буде число синів Ізраїлю» тощо, щодо слів «І зберуться разом сини Єгуди й сини Ізраїлю, і поставлять собі одного главу» тощо. Див. також маамар про Біркат га-Зімун, щодо того, що цар Давид, мир йому, промовить благословення над чашею вина, збереженого для Майбутнього тощо. Див. також коментар до вірша «Завтра — молодик», щодо Єгонасана й Давида.)

ובכל הנ"ל יובן ויבואר מ"ש בלקוטי הש"ס [הששה סדרים] מהאר"י [מהאלקי רבי יצחק] ז"ל [זכרונו לברכה / זכרונם לברכה] כביאור מארז"ל [מאמר רבותינו זכרונם לברכה] בחלק [דק"ב סע"א [סוף עמוד א]] שתפשו הקב"ה לירבעם בן נבט ואמר לו חזור בך כו' א"ל [אמר ליה] מי בראש א"ל [אמר ליה] בן ישי בראש א"ל [אמר ליה] אי הכי לא בעינא.

З усього сказаного вище стане зрозумілим і проясниться написане в «Лікутей га-Шас» Арізала, благословенної пам'яті, у поясненні вислову наших мудреців, благословенної пам'яті, у [розділі] «Хелек» (фоліо 102, кінець сторони а): Святий, благословенний Він (Кудша бріх ху), схопив Єровама бен Невата й сказав йому: «Покайся», тощо. Той сказав Йому: «Хто буде на чолі?» Він сказав йому: «На чолі буде син Ішая». Той сказав Йому: «Якщо так, то не хочу [цього]».

שהוא ממש הענין הנ"ל שהקב"ה רצה שירבעם יחזור בתשובה ואז יאיר בו מבחי' ומדרגת יוסף בחי' עץ אפרים כו'.

Це саме та справа, про яку йшлося вище: Кудша бріх ху хотів, щоб Єровам здійснив повернення (тшува), і тоді в ньому засяяло б від рівня й ступеня Йосефа — аспекту «палиці Ефраїма», тощо.

14 וזהו אני ואתה וכן ישי נטייל בגי'ע [בגן עדן] שיהי' [שיהיה] מאיר בהם אי"ס ב"ה בהארי' [בהארה] רבה. וזהו אני כו'

І це [значення слів]: «Я, ти й син Ішая прогулюватимемося в Ган Едені»: Нескінченний (Ейн Соф), благословенний Він, засіє в них великим сяйвом. І це — «Я» (Ані) тощо.

אי"ל [אמר ליה] מי בראש כי הוא רצה כמו שהיה עכשיו שבחינת ומדרגת יוסף הוא למעלה מבחי' יהודה לכך רצה הוא להיות בראש לגבי דוד

Він сказав Йому: «Хто буде на чолі?» Бо він хотів, щоб [усе було] так, як тепер, коли рівень і ступінь Йосефа вищі за рівень Єгуди; тому він хотів бути на чолі щодо Давида.

אבל הקב"ה אמר לו שלע"ל [שלעתיד לבוא] יתעלה יהודה לכן בן ישי בראש כו' אי"ל [אמר ליה] אי הכי לא בעינא שלא היה בו בחי' בטול ושפלות זה.

Але Святий, благословенний Він (Кудша бріх ху), сказав йому, що в Майбутньому Єгуда піднесеться; тому «син Ішая буде на чолі» тощо. Він сказав Йому: «Якщо так, я не хочу [цього]», бо йому бракувало цієї властивості — самоусунення (бітуль) і смирення.

15 וזשארז"ל [וזהו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה] גסות הרוח שבירבעם טרדתו כו'. ומעין זה נתבאר ג"כ במ"א בענין המרגלים שלא היה בהם ג"כ שפלות זו לגבי בחי' ארץ העליונה שדימו בעצמם שא"צ [שאינן צריך] / שאינו צריך] לזה להיותן מעלמא דדכורא כולם אנשים כו'.

І це те, що сказали наші благословенної пам'яті мудреці: «Пихатість, що була в Єровамі, прогнала його» тощо. Щось подібне пояснюється також в іншому місці щодо розвідників: вони теж не мали такої покори перед рівнем вищої Землі, бо уявляли, що не потребують цього, адже належали до чоловічого світу (альма де-дхура) — «усі вони чоловіки» тощо.

אבל יוסף הצדיק ויהודה יתחברו לע"ל [לעתיד לבוא] בתכלית היחוד למיהוי אחד באחד כנ"ל:

Але праведний Йосеф (цадик) і Єгуда в Прийдешньому часі з'єднаються в цілковитій єдності, щоб стати одним з одним, як сказано вище.



LikuteiTorah.com

ХАСИДСЬКА ПАРША

Про це видання

This edition contains the Hebrew text i the English translation.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Our English translation, made from the Hebrew without Kehot's notes: CC BY-NC 4.0.

This edition as a whole: CC BY-NC 4.0. Shuls, schools and non-profit projects may copy, print and share it freely, and may ask for donations to cover the cost of printing; it may never be sold. Credit Kehot Publication Society and likuteitorah.com.
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

Український переклад і пояснення підготовлено для LikuteiTorah.com за допомогою ШІ (openai/gpt-6-luna-pro:batch) та звірено з єврейським текстом і Sefaria; редактором-людиною ще не перевірено. Будь ласка, важливе перевіряйте за єврейським текстом.

Ребе просив вивчати маамарим тижневої парші — «Хасидську паршу» — протягом того тижня, розподіливши навчання на сім днів (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Навіщо її вивчати та благословення Ребе: likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Безкоштовний некомерційний проєкт; тут нічого не продається. Не пов'язаний із Kehot, Sefaria чи Lubavitch Library.
© likuteitorah.com

Із likuteitorah.com/uk/torah-ohr/vayigash/1/

НА ЧЕСТЬ

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Батько Ребе, реб Леві-Іцхок